

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України “Про основні засади державної ветеранської політики щодо ветеранів / ветеранок російсько-української війни, ветеранів / ветеранок, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України”

1. Мета

Метою розробки проєкту акта є визначити на законодавчому рівні мету, завдання та принципи державної ветеранської політики, правовий статус ветеранів / ветеранок, ветеранів / ветеранок, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, встановити види підтримки, яка надається цим категоріям осіб для забезпечення їх гідного життя, шани та поваги до них в суспільстві.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено Міністерством у справах ветеранів України на виконання пункту 113 Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.02.2024 № 137-р.

Починаючи з подій Революції Гідності, тимчасової окупації росією АР Крим та м. Севастополя, вторгнення у Донецькій та Луганській областях, широкомасштабного вторгнення з 24 лютого 2022 року, український народ дає відсіч агресору та веде справедливу війну за відновлення територіальної цілісності та збереження своєї незалежності і суверенітету.

З того часу багато українців стали до лав Сил безпеки та оборони, стали ветеранами війни та отримали відповідний статус, а сім'ї загиблих (померлих) отримали статус членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць.

Водночас, єдиним законодавчим актом, що визначає статус таких осіб та гарантії їх соціального захисту залишається Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, прийнятий ще у 1993 році. За цей час до цього акта було внесено майже 100 точкових змін та доповнень. Але при цьому дотепер не відбулося системного перегляду підходів до ветеранської політики.

Наразі у державі відсутній законодавчий акт, який визначає засади ветеранської політики відповідно до сучасних підходів публічного врядування. До того ж, потреби осіб, які набули статус ветерана війни до 2014 року, і тих, хто боронив і нині боронить Україну від російської агресії, є відмінними. Тому існує необхідність глибокого та чіткого перегляду гарантій та пільг для Захисників та Захисниць України, частина з яких є формальними та не відповідають потребам сучасних Захисників та Захисниць України.

Відповідно до статті 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Стаття 8 Основного Закону стверджує, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000E7F2390055DFD800

Підписувач Калмикова Наталія Фернандівна

Дійсний з 12.09.2024 0:00:00 по 11.09.2026 23:59:59

Мінветеранів

№ 19166/1/5.2-24 від 04.11.2024

Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права.

З огляду на викладене, Мінветеранів у тісній співпраці з іншими міністерствами та центральними органами виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, громадськими ветеранськими організаціями, міжнародними партнерами розробило цей проєкт акта, який спрямований на вирішення нагальних проблем в цій сфері та забезпечення актуального врахування потреб Захисників та Захисниць України.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується:

- 1) визначити мету, завдання та принципи державної ветеранської політики;
- 2) визначити відповідальні органи державної влади і місцевого самоврядування та їх повноваження у сфері формування та реалізації ветеранської політики;
- 3) визначити консультативно-дорадчі органи у сфері державної ветеранської політики;
- 4) встановити поняття стратегічного планування державної ветеранської політики;
- 6) запровадити національну систему моніторингу впровадження політик, заходів та прогнозування у сфері державної ветеранської політики;
- 7) унормувати поняття та зміст статусів, зокрема визначити статус ветерана / ветеранки, ветерана / ветеранки, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члена їх сім'ї, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника та Захисниці України;
- 8) визначити документ, що підтверджує статус ветерана / ветеранки, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника та Захисниці України;
- 9) визначити підстави для позбавлення статусу ветерана / ветеранки, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника та Захисниці України;
- 10) забезпечити державну підтримку та гарантії у сфері ветеранської політики ветеранам / ветеранкам, ветеранам / ветеранкам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, зокрема супровід фахівцем із супроводу, підтримку у сфері охорони здоров'я, унормувати спорт ветеранів, підтримку та гарантії у сфері освіти та професійній адаптації, підтримку при працевлаштуванні, передбачити основні положення щодо ветеранського підприємництва, підтримку у забезпеченні житлових прав, соціальну підтримку Захисників та Захисниць України, правничу допомогу, державну підтримку та гарантії членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України;
- 11) запровадити послуги у сфері ветеранської політики як дії, спрямовані на задоволення визначених за результатами моніторингу, аналізу та оцінки потреб ветеранів / ветеранок, що надаються їм за рахунок коштів державного бюджету;

12) забезпечити увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України;

13) визначити організаційні та правові засади утворення і діяльності ветеранських просторів;

14) передбачити міжнародне співробітництво у сфері ветеранської політики;

15) визначити фінансове забезпечення ветеранської політики;

16) чітко розмежувати правове регулювання для осіб, які набули статус та пільги внаслідок війн ХХ століття, та осіб, які захищають Україну, її незалежність, суверенітет та територіальну цілісність з 20 лютого 2014 року, коли розпочалась збройна агресія російської федерації проти України.

Для цього пропонується внести відповідні зміни до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, змінивши його назву на Закон України “Про ветеранів війн ХХ століття”. Вказаний Закон визначатиме правовий статус ветеранів, які брали участь у війнах ХХ століття та бойових діях на території інших держав.

17) встановити, що:

- особи, які добровільно забезпечували (або добровільно залучалися до забезпечення) проведення АТО/ООС (у тому числі здійснювали волонтерську діяльність) та отримали статус особи з інвалідністю внаслідок війни, та сім'ї загиблих (померлих) таких осіб, які отримали статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до пункту 2 частини першої статті 10¹ Закону України “Про ветеранів війн ХХ століття”, з набуттям чинності законопроектом будуть користуватись пільгами, наданими Законом України “Про волонтерську діяльність”;

особи, які у складі груп піротехнічних робіт (груп розмінування) залучалися до безпосереднього виконання завдань щодо розмінування (виявлення, знешкодження та знищення) вибухонебезпечних предметів на території України, та цивільне населення, яке постраждало від вибухонебезпечних предметів, і отримали статус особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до пункту 4 частини другої статті 7 Закону України “Про ветеранів війн ХХ століття” з набуттям чинності законопроектом будуть користуватись пільгами, встановленими Законом України “Про протимінну діяльність в Україні”.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють:

Конституція України, закони України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення”, “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення”, “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”, “Про судовий збір”, “Про фізичну культуру і спорт” та інші акти законодавства.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта здійснюватиметься за рахунок коштів бюджетних програм, головними розпорядниками коштів за якими є Мінветеранів, МОЗ, Мінсоцполітики, Мінмолодьспорту, Мін'юст, Мінінфраструктури.

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує погодження із Мінфіном, Мінекономіки, Мінцифри, Мінсоцполітики, МОЗ, МОН, МКСП, Мінмолодьспорту, Мінінфраструктури, Мінреінтеграції, Міноборони, МВС, МЗС, Міненерго, Міндовкілля, Мінстратегпром, Мінагрополітики, СБУ, Службою зовнішньої розвідки, Управлінням державної охорони, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Національною поліцією, Національною гвардією, Адміністрацією Держприкордонслужби, Адміністрацією Держспецтрансслужби, Адміністрацією Держспецзв'язку, ДСНС, Державним бюро розслідувань, Національним антикорупційним бюро та обласними і Київською міською держадміністраціями.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Мін'юстом.

Проведення консультацій з громадськістю буде проведено у формі електронних консультацій з громадськістю на офіційному вебсайті Мінветеранів.

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю та потребує погодження з всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування "Українська асоціація районних та обласних рад", всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування "Асоціації міст України", Федерацією роботодавців України, Федерацією професійних спілок України, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та громадською спілкою "Всеукраїнське громадське об'єднання "Національна асамблея людей з інвалідністю України".

Проект акта не стосується питань функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження Уповноваженого із захисту державної мови та Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Одночасно із поданням проекту акта до Міністерства юстиції України для проведення правової експертизи проект акта буде надіслано до НАЗК для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, інтереси суб'єктів господарювання, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище, інші суспільні відносини.

Реалізація акта унормує поняття та зміст статусів ветерана / ветеранки, ветерана / ветеранки, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члена їх сім'ї, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника та Захисниці Українцита забезпечить їх державну підтримку.

Реалізація акта позитивно впливатиме на інтереси Захисників та Захисниць України.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава та суспільство в цілому, Захисники та Захисниці України зокрема	позитивний	Прийняття проєкту та виконання передбачених заходів: <ul style="list-style-type: none"> - сприятиме забезпеченню прав і свобод ветеранів / ветеранок, ветеранів / ветеранок, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України; - унормує підстави для створення механізмів забезпечення сучасних потреб ветеранів / ветеранок; - забезпечить увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України; - дозволить надавати якісні послуги у сфері ветеранської політики; - забезпечить розвиток ветеранських просторів в громадах.

Міністр у справах
ветеранів України

Наталія КАЛМИКОВА

_____ 2024 р.